

Raahen tehdasalueen asemakaava

Asemakaava Ak 248

PALAUTE JA VASTINE, LUONNOSVAIHE

Palautteen pohjalta tehtävät vastineen mukaiset muutokset kaava-asiakirjoihin kuvataan kaava-selostuksen asianomaisessa kohdassa.

1 Lausunnot

Lausunto pyydetty	Lausunto saapunut
Pohjois-Pohjanmaan liitto	-
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	29.5.2023
Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologinen kulttuuriperintö	29.5.2023
Pohjois-Pohjanmaan museo, arvokkaat maisema-alueet ja rakennettu kulttuuriympäristö	25.5.2023
Jokilaaksojen pelastuslaitos	-
Raahen kaupunki, Maankäyttö ja mittaus	31.5.2023
Raahen kaupunki, Lupa- ja valvontajaosto	-
Raahen kaupunki, Rakennusvalvonta	7.6.2023
Raahen kaupunki, Ympäristövalvonta	9.6.2023
Raahen kaupunki, Kuntatekniikka	-
Raahen Energia Oy, kaukolämpö	12.5.2023
Raahen Energia Oy, sähkö	12.5.2023
Raahen Vesi Oy	29.5.2023
Elisa Oyj	-
DNA Oyj	-
Telia Finland Oyj	28.4.2023
Pyhäjoki	-
Siikajoki	12.5.2023
Väylävirasto	1.6.2023
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto	-
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)	26.5.2023
Ympäristöterveydenhuolto	-

Lausunto pyydetty	Lausunto saapunut
Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä (Pohde)	27.4.2023
Finnpilot Pilotage Oy	-
Raahen seurakunta	-
Raahen Satama	29.5.2023
Fingrid	29.5.2023
Raahen Voima Oy	10.5.2023
Nordkalk Oy Ab	15.5.2023
AirLiquide Finland Oy	-
Suomen Hyötytuuli Oy	-
Raahen yrittäjäyhdistys = Raahen yrittäjät	26.5.2023
Raahen seudun yrittäjät	-
Raahe-seura	25.5.2023
Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry	-
Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry	-
Raahen Seudun luonnonystävä ry ja	28.5.2023
Raahen seudun lintuharrastajat Surnia ry	

1.1 Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Luonto ja alueidenkäyttö –yksikön vastaus lausuntopyyntöön

(Lausuntopyynnön määräajasta on muistutettu 28.8.2020.)

ELY-keskus toteaa kaavaselostuksessa laajasti käsitellyn erilaisia sekä alueen nykyiseen toimintaan, että toiminnalliseen muutokseen liittyviä vaikutuksia. Kaavaselostuksesta saa kokonaisuudessaan käsityksen hankkeen merkittävimmistä vaikutuksista ja esittämisen tapaa ja selkeyttä sekä kaavan kuva-aineistoa voi pitää yleisesti hyvin havainnollisina ja onnistuneena. Eri vaikutustyyppeihin kohdistuvia huomioita esitetään tarkemmin jäljempänä tässä lausunnossa ja ne on hyvä huomioida jatkosuunnittelussa.

Yksityiskohtana ELY-keskus toteaa, että tehdasalueen itäpuolelle suunniteltava meluvalli tuodaan kaavan vaikutusarvioissa ja se on noussut myös muissa yhteyksissä esille. Kuitenkaan kaavaselostukseen ei sisälly kuvausta meluvallin tarpeesta, suunnitelmista tai sijoittumisesta. Asiaan liittyy selvitystarpeita sekä myös TUKES:n lausunnon perusteella turvallisuuteen liittyviä näkökohtia. Mikäli meluvallia suunnitellaan rakennettavaksi, olisi tärkeää kuvata ja arvioida sen vaikutukset jatkossa kaavaehdotusvaiheessa, sekä varmistaa asiaan liittyvät näkökohdat viranomaisneuvottelussa.

Sekä nykyiseen toimintaan, että toiminnan muutokseen liittyy ympäristö- ja vesitalouslupia ja lupamenettelyjä. ELY-keskus toteaa, että kaavan haasteena on tunnistaa rajapinnat sekä kaavoituksen, ympäristölupa- ja vesiluvan menettelyjen sekä niihin liittyvien ohjauskeinojen ja vaikutusarvioiden välillä. Tavoitteena on ohjata kaavallisessa menettelyssä riittävän selkeällä tavalla vain kaavoituksen tarkoitukseen liittyviä asioita. Eri lakien mukaiset lupamenettelyt ovat rinnakkaisia, sekä tarkoituksen ja tarkkuuden perusteella vaihtelevia. Kaavoituksen osalta tämä tarkoittaa, että kaavamääräyksissä olisi tarpeen keskittyä vain kaavoitukseen liittyviin ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin asioihin.

ELY-keskus toteaa kaavan laadinnan edenneen kokonaisuutena hyvin ja päämäärätietoisesti kaavan laadinnalle asetetusta kohtuullisen tiiviistä aikataulusta huolimatta.

Alueidenkäyttö, kaavoitus

Kaava-aineistossa on tuotu esille alueella voimassa olevat yleispiirteiset kaavat. Kaavaselostuksessa on lisäksi oma luku asemakaavan suhteesta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä maakunta ja yleiskaavaan (luku 8, s. 131). Vaikutusarvion mukaan asemakaava tukee valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista. Raahen tehdasalue ja sen kehittäminen on myös huomioitu eri vaihemaakuntakaavojen yhteydessä osoitetuissa kaavaratkaisuissa.

Asemakaavan laadinnassa on ollut kyse yleiskaavassa osoitetun maankäyttöratkaisun tarkentamisesta. Kaavamuuotos ei ole ristiriidassa alueella voimassa olevien yleiskaavojen kanssa ja kaavan arvioidaan olevan kaava-alueella voimassa olevien osayleiskaavojen tavoitteita. Suunnittelualueella on ollut vuosikymmenien ajan Seveso-direktiivin alaista maankäyttöä, jolle on määritetty Tukesin konsultointivyöhyke. Asemakaavassa ko. toiminnan alue on osoitettu Tukesin ohjeiden mukaisesti T/kem-korttelialueeksi.

Raahen kaupunki on alkamassa valmistelemaan yleiskaavaa myös suunnittelualueen länsipuolelle. Kyseessä on kuitenkin eri kaavahanke, johon liittyvät tavoitteet, selvitystarpeet ja vaikutukset arvioidaan nyt laadittavasta asemakaavasta erikseen.

Kaavaselostuksessa on arvioitu maisemallisia ja ympäristöllisiä muutoksia kattavasti. Vaikutusarvioista ja kaavan havainnollistavasta aineistosta käy esille toisaalta luonteeltaan teollisen alueen nykytila ja muutoksen mahdollistaman rakentamisen arvioidut vaikutukset. Vaikutukset on arvioitu maksimivaihtoehdon mukaan eli enintään 70 metriä korkealla rakentamisella. Myös maisemalliseen arviointiin liittyvät epävarmuustekijät on tuotu esille mm. rakentamisen sijoittumisen suhteen. Vaikutukset ovat enintään kohtalaisia eivätkä arvioiden mukaan muodostu suuriksi. Pääosin uusi rakentaminen sijoittuu nykyisiä tehdasrakennuksia kauemmaksi suurimmasta osasta merkittäviä kohteita. Arviointia voi pitää luotettavana.

Raahen rautatehdasalue on inventoitu aiemmin maakunnallisesti merkittäväksi Pohjois-Pohjanmaan liiton laatimassa rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnissa, mutta varsinaista rakennusinventointia alueella ei ole aiemmin suoritettu. Nyt laadittavan kaavan yhteydessä suunnittelualueelle on laadittu kattava rakennus- ja alueinventointi, joka antaa hyvät valmiudet kaavaan ja rakennuksiin kohdistuvalle päätöksenteolle. Erityisesti alueelta on tunnistettu rakennusten kulttuurinen arvo osana rautatehtaan ja Raahen historia. Alueelta ei ole osoitettu asemakaavatasolla suojelukohteita. Ratkaisu on hyväksyttävä, ja ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavoitukseen liittyvien erilaisten intressien välisen punninnan mukaisesti perusteltavissa. Pohjois-Pohjanmaan museo on todennut lausunnossaan, ettei sillä ole rakennetun kulttuuriympäristön osalta huomautettavaa kaavaratkaisusta.

Kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuu tuulivoimaloita. Näiden vaikutukset on selvitetty tuulivoimaloiden rakentamiseen liittyvien menettelyjen yhteydessä. Kaava-alueen läheisimmät tuulivoimalat ovat alle 100 ja parin sadan metrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta. TUKES on lausunnossaan tuonut esille tuulivoimaloiden riittäviin etäisyyksiin kohdistuvia huomioita,

joiden toteutuminen on tärkeää laadittavassa asemakaavassa sekä myöhemmin myös asemakaava-alueen länsipuolella käynnistyvässä yleiskaavatyössä.

Luonnonsuojelu

Luontoselvitykset:

Luontoselvityksiä koskeva työneuvottelu pidettiin 11.1.2023. Neuvottelussa esille nostetut raportin täydennystarpeet on otettu huomioon ja korjattu lopulliseen raporttiin (perinnebiotooppien päivitysinventointiaineistot, maastossa tehtyjen lajihavaintojen erittely, viitasammakko- ja liito-oravaselvitysten toteuttamisen kuvaus). Perinnebiotooppien päivitysinventoinnin tulosten osalta on täydennysten jälkeen tullut uutta tietoa: Kuljunmäen niityn arvoluokaksi on vahvistettu maakunnallinen (M+). Tämä tulee korjata tekstiin. ELY-keskus pitää luontotyyppi- ja kasvillisuus selvityksiä riittävinä.

Luontodirektiivin IV(a)-liitteen lajeihin kuuluvien lepakoiden osalta luontoselvityksessä todetaan, että lepakoiden esiintyminen selvitysalueella on mahdollista. Kaavoitettavana olevalla alueella olevia päiväpiiloiksi tai lisääntymispaikoiksi mahdollisesti soveltuvia kohteita / rakenteita tai saalistusalueiksi sopivia ympäristöjä ei kuitenkaan selvityksessä yksilöidä. Lepakoiden osalta on tarpeen täydentää selvitystä arvioimalla (asiantuntijan toimesta) tehdasalueella ja lähiympäristössä olevia lepakoiden potentiaalisia elinympäristöjä ja tarvittaessa tekemällä lepakkokartoitus Lepakkotieteellisen yhdistyksen uudistettujen kartoitusohjeiden mukaisesti: (SLTY lepakkokartoitusohjeet 2023.pdf).

Satamajärveen ja sen lähiympäristöön kohdistuvista muutostarpeista (EV-1-merkintään liittyvä mahdollisten meluvallien rakentaminen) ei ole keskusteltu aiemmissa neuvotteluissa, vaan meluvalliasia ja mahdollinen Satamajärven täyttö on noussut esille eri yhteydessä. Satamajärvi on luontoselvityksen mukaan potentiaalinen sirolampikorenon (luontodirektiivin IV(a)-liitteen laji) ja viitasammakon elinympäristö ja lisääntymis- ja levähdyspaikka. Viitasammakon osalta on tehty yhden käyntikerran maastoselvitys, joka sinänsä on ollut oikea-aikainen ja asianmukainen, mutta vain yhteen käyntikertaan perustuen johtopäätöksiin liitetty epävarmuustekijöitä. Ennen Satamajärven muutostöihin ryhtymistä on hankittava varmistus siitä, ettei kyseessä ole luonnonsuojelulaissa (nykyisessä laissa 49 §, 1.6.2023 alkaen voimaan tulevassa 78 §) tarkoitettu lisääntymis- ja levähdyspaikka. Täydentävät selvitykset tulee ensisijaisesti tehdä ennen kaavaehdotuksen nähtäville panoa tai toissijaisesti selvitysten tekeminen voidaan sisällyttää EV-1-merkintää koskevaan kaavamääräykseen (ko. selvitykset tehtävä ennen muutostöihin ryhtymistä ja toimitettava tiedoksi ELY-keskukselle).

Pesimälinnustoselvityksen ja Aittalahden alueen viitasammakkoselvityksen maastoselvitykset ovat kesken ja tulokset saadaan myöhemmin kesällä. ELY-keskuksesta on ohjeistettu konsulttia pesimälinnustoselvityksen tekemisessä. Ohjeistusta koskeva sähköposti on lausunnon liitteenä. ELY-keskuksen arvion mukaan linnustollisesti arvokkaita kohteita suunnittelualueella voivat olla erilaiset joutokentät ja muut avomaa-alueet (tiirat, kahlaajat, lokkilinnut), Aittalahti ja siihen liittyvät muut kosteikot, Kuljunlahden alue (erityisesti levähdysalueena) ja puustoisten osien lahoppuustoiset lehtimetsät (potentiaalista valkoselkätikan elinpiiriä).

Vaikutusarviointi:

Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten tarkastelu: kaavan vaikutusten arviointiin sisältyy suunnittelualueella ja sen läheisyydessä oleviin Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi, missä yhteydessä on arvioitu, ylittyykö luonnonsuojelulain mukaisen Natura-arviointimenettelyn kynnyks. Kuljunmäen (SAC, FI1104602) osalta on tarkasteltu Natura-alueen läheisyydessä tapahtuvia maankäytön muutoksia ja erilaisia vaikutusmekanismeja. Tarkastelun johtopäätöksenä on, että hankkeesta ei kohdistu vaikutuksia suojeluarvoihin eikä hanke siten edellytä luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointimenettelyä. Raahen saariston (SAC/SPA, FI110460) osalta on tarkasteltu Natura-alueeseen kohdistuvia välillisiä vaikutuksia ja päädytty samaan johtopäätöksiin. ELY-keskus pitää tarkastelua riittävänä sen toteuttamiseksi, että merkittävät heikennykset Natura-alueiden suojeluperusteisiin eivät ole todennäköisiä eikä asemakaavahanke siten edellytä Natura-arviointimenettelyä.

Vaikutusarviointissa ei ole käsitelty mahdollisen meluvallin rakentamisen vaikutuksia Satamajärven niittyjen perinnebiotoopin kasvillisuuteen, ketokatkeroesiintymän säilymiseen eikä perinnemaisema-arvoihin. Perinnemaisemakohteen rajaus on melko suppea, ja vaikka meluvallia/-valleja ei suoraan rakennettaisi sen päälle, voisi Satamajärven täyttämistä ja vallin rakentamisesta silti aiheutua muutoksia lähiympäristöön.

Vaikutusarviointia tulee näiltä osin täydentää. Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin kuuluvien lepakoitten sekä sirolampikorenon ja viitasammakon potentiaalisiin elinympäristöihin/lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin kohdistuvia vaikutuksia on myös arvioitava mahdollisten lisäselvitysten tulosten valmistuttua. Pesivään ja levähtävään linnustoon kohdistuvien vaikutusten arviointia on täydennettävä selvitysten valmistuttua. Tämän jälkeen ELY-keskus pystyy ottamaan niihin kantaa.

Teknisluontoinen huomio: Kaavaselostuksessa s. 53 on otsikon "Liito-orava" alla kuvattu muidenkin luontodirektiivin IV(a)-liitteen eläinlajien potentiaalisia elinympäristöjä. Otsikkoa tulee muuttaa sisältöä paremmin kuvaavaksi.

Ympäristönsuojelu

Toiminnanharjoittaja SSAB Europe Oy:n Raahen tehtaalla on voimassa oleva Pohjois-Suomen aluehallintoviraston myöntämä ympäristö- ja vesitalouslupa 34/2016/1 (Dnro PSAVI/57/04.08/2013, annettu julkilupa-ajan jälkeen 22.3.2016). Aluehallintovirastossa on 4.4.2023 tullut vireille toiminnanharjoittajan hakemus toiminnan olennaisesta muutoksesta. Hakemuksen mukaisessa toiminnassa valtakunnallinen hiilidioksidipäästö vähenisi, kun prosessin alkupään sulkeuduttua lakkautettaisiin koksaamo-, masuuni-, terässulatto- ja nauha- valssaamotoiminnot sekä voimalaitos. Samalla myös muut ympäristöpäästöt on arvioitu vähenevän.

Ilmastovaikutukset

Raahen kaupunki on mukana Suomen ympäristökeskuksen Hinku-verkostossa ja on sitoutunut vähentämään alueensa kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Raahen SSAB:n asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Raahen SSAB Europe Oy:n terästehtaan tuotantoprosessien uudistaminen ja toiminnan kehittäminen.

Asemakaavaselostuksessa on tuotu esiin paikalliset, maakunnalliset ja valtakunnalliset ilmastotavoitteet ja Raahen SSAB:n teräksen tuotantoprosessien uudistushankkeen vaikutukset

niihin. Nykyisen terästehtaan hiilidioksidipäästöt muodostavat noin seitsemän prosenttia koko Suomen päästöistä. Tuotantoprosessien uudistushankkeen tavoitteena on tuottaa terästä ilman fossiilista hiiltä ja vähentää hiilidioksidipäästöjä 90 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Teräksen tuotantoprosessin muutoksella olisi merkittävät positiiviset vaikutukset Raahen kaupungin, Pohjois-Pohjanmaan maakunnan ja Suomen hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseen. Kaavaselostukseen sisältyy hyvin edellä kuvatut ilmastovaikutuksiin liittyvät asiat.

Asemakaavoihin liitetään tavanomaisesti myös ilmastovaikutusten arviointia kaavan toteuttamisesta. Tällöin ilmastovaikutusten arvioinnin tehtävä on tukea ilmastonäkökohtia paremmin huomioivan kaavan valmistelua sekä tuottaa tietoa päättäjille ja sidosryhmille suunnitteilla olevan kaavan ilmastovaikutuksista ja -mahdollisuuksista. Vaikutusten arvioinnissa tunnistetaan tällöin kaavan toteuttamisen kannalta keskeiset ilmastovaikutukset, haitallisten vaikutusten lieventämisen keinot sekä mahdolliset hyödyllisten vaikutusten vahvistaminen. Tunnistettavat keskeiset ilmastovaikutukset liittyvät rakentamiseen, energiankäyttöön ja -tuotantoon, metsä- ja suoalueen menetykseen ja liikenteeseen sekä ilmastomuutokseen sopeutumisen tarpeisiin. Vaikutusten merkittävyys saadaan parhaiten esiin määrällisellä arvioilla. Arvioinnissa on tärkeää havainnollistaa vaikutusten aikajännettä sekä tarkastella vaikutuksiin liittyvää epävarmuutta ja vaikuttamiskeinoja. Arvioinnissa on tuotava selkeästi esiin arvioinnin oletukset, lähtötiedot, menetelmät, rajaukset ja tarkkuus.

Hankeessa kaavan edellä todetut arvioitavat ilmastovaikutukset ovat kuitenkin aika vähäisiä kaavalla mahdollistettavan toiminnallisesta muutoksesta aiheutuviin ilmastovaikutuksiin nähden. Kokonaisuutena toiminnallisen muutoksen toteutumisella on valtakunnallisesti erittäin merkittäviä positiivisia vaikutuksia.

Vesistöyksikkö, tulvariskit

Vesistöyksiköllä ei ole huomautettavaa kaavan luonnosvaiheen aineistosta.

Elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualue

Raahen SSAB:n tehdas on merkittävimpiä yksittäisiä työllistäjiä Pohjois-Pohjanmaalla ja sillä on ollut suuri positiivinen aluetaloudellinen merkitys jo vuosikymmeniä. Tavoite siirtyä fossiilittomaan teräksen tuotantoon turvaa tuotannon jatkuvuutta Raahessa, edistää ilmastomuutoksen hillintään liittyviä tavoitteita ja lisää myös tuotteiden ja palveluiden imagoa kansainvälisillä markkinoilla. Kaavaluonnoksessa tuodaan pätevästi esiin hankkeen tuotannolliset uudistukset sekä laajemmat yritystoiminnalliset ja elinkeinolliset perustelut.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Kaavaselostuksen ja liikenneselvityksen mukaan uuden tehtaan rakentaminen ja käyttö aiheuttavat muutoksia tehdasalueelle ja sieltä pois suuntautuvien kuljetusten volyymeihin ja kuljetusten reitteihin. Sekä rakentamisen aikana että uuden tuotannon ollessa käynnissä tavarakuljetukset tulevat painottumaan Koksaamontielle nykyistä enemmän. Uuden tehtaan ollessa käynnissä henkilöliikenteen määrä pysyy nykyisellään tai laskee ja pääsuunta on pohjoisesta Rautaruukintien kautta. Myös syväsataman rakennusvaihe on suunnitteilla samaan aikaan tehdasalueen muutosten kanssa. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on raken-

taa uusi tieyhteys syväsatamasta Koksaamontielle, nyt laadittavan asemakaavan ulkopuolelle. Myös Kuljunniemeen arvellaan tulevan uutta teollisuutta ja sitä myöten liikennettä Koksaamontien kautta.

Kaavaselostuksessa esitetään mahdollisiksi rakentamisaikaisiksi toimenpiteiksi valtatie 8 ja Satamajärventien kanavointia ja nopeusrajoituksen laskua 60 km/h:n liittymän kohdalla. Lisäksi mainitaan Koksaamontien liittymän sujuvuuden mahdollisesta parantamisesta oikealle kääntyvien kaistalla Koksaamontieltä kohti etelää. Näitä toimenpiteitä tai niiden yksityiskohtaisia perusteita ei esitetä liikenneselvityksessä. Esillä on myös alikulun rakentaminen valtatielle 8 Koksaamontien liittymään.

Liikennevastuualue toteaa, että valtatie 8 on Raahen kohdalla valtakunnallinen pääväyläasetuksen mukainen tason II pääväylä ja osa eurooppalaista TEN-T kattavaa verkkoa. Pääväyläasetuksen mukaisesti valtatie 8 palvelutasotavoitteissa painottuu pitkämatkaisen liikenteen hyvä palvelutaso. Uudelleenarviointi välin Vaasa-Oulu kehittämistavoitteista on juuri valmistumassa. Raahen kohdalla valtatie 8 tavoitetilä on 2 kaistainen valtatie, jolla pyritään minimoimaan alle 80 km/h jaksojen pituus ja lukumäärä.

Asemakaavan toteutuessa on tärkeää turvata valtatie 8 sujuva ja turvallinen liikenne ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sujuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Mikäli nämä toimenpiteet vaativat liittymä- tai muita järjestelyjä valtatielle 8, on muutoksissa tarvittavat alueet tarkoituksenmukaista ottaa mukaan asemakaavaan ja varata riittävät tilat toimenpiteille. Liikennevastuualue katsoo, että liikenteen osalta on tarpeen järjestää neuvottelu, jossa käsitellään erityisesti valtatie 8 liikenteeseen kohdistuvia vaikutuksia ja tarvittavia toimenpiteitä hankkeen rakentamisvaiheessa, uuden tuotannon ollessa käynnissä ja myös pitkän aikavälin tavoitetilan toteutuessa.

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Kaavan valmisteluvaiheen aineistossa esitetään selkeällä tavalla keskeiset kaava-alueeseen liittyvät lähtökohdat. Vaikutusarvio on kokonaisuutena arvioiden hyvää ja riittävää, mutta ELY-keskus esittää lausunnossaan joihinkin vaikutustyyppisiin liittyviä näkökulmia, jotka ovat tarpeen ottaa huomioon kaavan jatkotyössä.

Kaavahankkeen erityispiirteenä on, että kaavoituksessa on kyse toisaalta nykyisen vakiintuneen ja luvitetun toiminnan kaavallisesta mahdollistamisesta. Toisaalta kyse on teollisuusprosessin laajasta muutoksesta ja varautumisesta siihen. Sekä nykyiseen toimintaan, että toiminnan muutokseen liittyy ympäristö- ja vesitalouslupia ja lupamenettelyjä. ELY-keskus toteaa, että kaavan haasteena on tunnistaa rajapinnat sekä kaavoituksen, ympäristölupa- ja vesiluvan menettelyjen sekä niihin liittyvien ohjauskeinojen ja vaikutusarvioiden välillä.

Kaava-alue on nykyisellään merkittävä teollisuus- ja satamakeskittymä. Laadittavan asemakaavan mahdollistamalla ja SSAB:n suunnitteleamalla tuotannollisella muutoksella on alueellisesti, maakunnallisesti ja myös eräiden vaikutusten osalta valtakunnallisesti merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Haitallisten ympäristövaikutusten osalta vaikutukset pääosin vähenevät.

Kaava-aineistoon liittyvien näkökulmien ja kaavahankkeen merkittävyyden vuoksi ELY-keskus esittää, että kaavahankkeesta järjestetään MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista. Sopiva ajankohta olisi siinä vaiheessa, kun linnustoselvitysten tulokset ovat valmistuneet ja kunnalla on alustava esitys eri viranomaisten luonnosvaiheessa esille nostamien asioiden huomioimisesta

1.1.1 Vastine

Meluvalli

Kaava-alueen itäosan aluevarausten alueelle on määritetty alueita (EV-1 ja ap/e ja ap/e-2), joille valli voidaan sijoittaa tarkempien selvitysten myötä. Kaavaehdotukseen on lisätty kaavamääräys (ap/e-2), jossa otetaan kantaa LNG-säiliöiden kohdelle rakennettavan meluvallin mallinnustarpeeseen ennen vallin rakentamista. Tukesin ohjeistuksen mukaan mallinnus voidaan tehdä vasta, kun vallin yksityiskohdat ovat tiedossa ja vasta tällöin voidaan määrittää tarkka etäisyysvaatimus LNG-säiliön ja meluvallin välillä. Meluvallin suunnittelu on alussa eikä sen toteuttamista ole esimerkiksi sisällytetty ympäristölupahakemukseen. Meluvallia ei ole myöskään huomioitu melumallinnuksessa, joten kaavan toteuttaminen ei ole sidoksissa siihen. Kaavaselostukseen on lisätty viitteellinen ja alustava kartta vallin sijoittumisesta Satama-järven alueelle. Vallin luvittaminen ja tarkempi suunnittelu etenee omana prosessinaan.

Luonnonsuojelu

Kaava-aineistoon on täydennetty perinnebiotooppien osalta viimeisin arvoluokkatieto.

Kaavaehdotusaineistoa on täydennetty kesän 2023 aikana laadituilla maastonselvityksissä, joita ovat olleet lepakkoselvitys, pesimälinnustoselvitys ja Aittalahden ja Satamajärven alueen täydentävä viitasammakkoselvitys ja sirolampikorentoselvitys. Näistä maastoinventoinneista on laadittu raportit, jotka on lisätty kaavaselostukseen liitteiksi.

Suunnittelualueella esiintyy laaditun selvityksen mukaan jonkin verran pohjanlepakoita. Merkittävistä lepakoiden lisääntymis- ja levähdysalueista ei saatu tulosten perusteella viitteitä eikä selvityksessä löydetty varmuudella säännöllisiä lepakoiden ruokailualueita.

Satamajärven ja sen lähiympäristön selvityksissä ei löydetty havaintoja viitasammakosta tai sirolampikorennosta. Luonnonsuojeluasetuksessa uhanalaiseksi luokiteltu erityisesti suojeltava laji (ketokatkero) on osoitettu luo-3 osa-aluemerkinnällä Satamajärven läheisyyteen. Kaavamerkinnän rajausta pohjautuu ELY-keskuksen vuoden 2023 inventointiin. EV-alueelle suunniteltua valtia, ei sijoiteta perinnemaiseman tai ketokatkeroesiintymän alueelle. Vallin alustavista suunnitelmista on kaavaselostuksessa viitteellinen kuva, mutta vallin luvittaminen ja tarkempi suunnittelu etenee omana prosessinaan.

Vuoden 2022 selvityksen mukaisesti Kuljunlahden pohjukan viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka on osoitettu kaavakartalla luo-2 osa-alueena. Miltään alueelta ei tehty vuoden 2023 selvityksissä havaintoja viitasammakoista.

Pesimälinnustoselvityksen mukaan suunnittelualueella on joitakin linnustollisesti arvokkaita alueita. Joutomaakentille sekä erilaisten alaiden ympäristöön on muodostunut avomaa- ja rantalinnuille erilaisia soveliaita elinympäristöjä. Nämä kentät ovat tehtaan normaalissa toiminnassa jatkuvassa muutoksessa. Kentille tapahtuva rakentaminen saattaa aiheuttaa joidenkin lajien elinympäristön häviämistä. Muutokset näillä alueilla eivät tule linnuston kannalta kuitenkaan olemaan alueen luonnetta olennaisesti muuttavia. Suunnittelualueella ei tavattu ilmeisesti pesimässä erityisesti suojeltavia lajeja, eikä pesivien lajien yksilömäärä ole minkään lajin osalta erityisen merkittävä. Vuoden 2023 maastokäynneillä ei havaittu valkoselkätikkoja tai merkkejä lajin läsnäolosta alueella. Pesimälinnustoselvityksen mukaan linnustollisesti arvokkain alue on Kuljunlahden pohjukka, joka on osoitettu kaavassa suojaviheralueeksi (EV).

Selvitysten tulokset on huomioitu kaavaehdotuksen ratkaisussa, kaavamääräyksissä ja vaikutusten arviointia on täydennetty kaavaselistukseen selvitysten tulosten pohjalta.

Kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuu salassa pidettävä laji, jota koskien on laadittu kaavaselistuksen liitteeksi vaikutusten arviointi. Asiakirja on salassa pidettävä ja tarkoitettu vain viranomaiskäyttöön.

Kaavaselistukseen on tehty lausunnon mukainen tekninen tarkistus luontodirektiivin IV(a) liitteen lajien otsikoinnin suhteen.

Liikenne ja infrastruktuuri

Kaavan liikenteellisiin asioihin liittyen on pidetty työneuvottelu ELY-keskuksen liikennevastuun kanssa 22.6.2023. Pääväyläasetuksen ja välin Vaasa-Oulu selvityksen tiedot on päivitetty kaavaehdotuksen selostukseen. Neuvottelussa todettiin, että tämän kaavan osalta liikenneasiat on riittävästi selvitetty eikä ole täydennystarpeita liikenneselvitykseen. Tulevaisuuden asiat vaativat omat tarkastelut, jotka on todettu voitavan tarkastella omana prosessina.

Jatkotoimenpiteet

Kaavahankkeesta järjestettiin MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu 15.9.2023 lausunnossa edellytetyn neuvottelutarpeen mukaisesti.

1.2 Pohjois-Pohjanmaan museo

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueella on tehty arkeologinen inventointi maastokaudella 2022 (Raahen, SSAB:n tehtaan asemakaava-alueen muinaisjäännösinventointi 2022 / Mikroliitti Oy). Inventoinnissa selvitysalueelta ei löydetty uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Inventointiraportti on lisätty hankkeen liitteeksi.

Arkeologisen inventoinnin jälkeen suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Suunnittelualueella kuitenkin sijaitsee

osittain muu kulttuuriperintökohde Salmela (1000046098; asuinpaikat, torpat) ja muu kohde Hiitolankangas (asuinpaikat, kivirakenteet).

Kaavaselostuksen luvussa 4.14 Arkeologinen kulttuuriperintö on esitelty selvitysalueella tehdyn inventoinnin tuloksia. Luvun mukaan ”selvitysalueelta ei löytynyt muita rauhoitettuja muinaisjäännöksiä eikä muitakaan kohteita, jotka tulisi merkitä muinaisjäännösrekisteriin”. Raportin perusteella muinaisjäännösrekisteriin kuitenkin lisättiin muu kohde Hiitolankangas (kohdetunnus 1000046038), joka koostuu luvussa kuvatuista myöhäisistä asutus- ja viljelyjäännöksistä. Kuten kaavaselostuksessa mainitaan, ei kohde ole muinaismuistolailla suojeltu kohde.

Kaavaselostuksen luvussa 4.14 mainitaan, että kohde Kirkkoluoto sijoittuu noin 400 metrin etäisyydelle kaava-alueesta itään. Koska kohde koostuu kahdesta erillisestä muinaisjäännösalueesta, sijaitsee niistä läntisempi vain noin 270 metriä kaava-alueesta itään. Luvussa tuodaan esille myös muu kulttuuriperintökohde Saloisten pappila (1000029356). Kyseessä on kuitenkin muu kulttuuriperintökohde Saloisten pappila (Mikkela), jonka muinaisjäännöstunnus on 1000046045. Kaavasta itään sijaitsee lisäksi kaksi poistettua kiinteää muinaisjäännöstä (ei rauhoitettu) Saloisten pappila (678010015) ja Pappila (678010010) sekä löytöpaikka Vanhan pappilan pelto (1000046703). Kohdekuvauksiin on hyvä lisätä vielä muu kulttuuriperintökohde Pohjanmaan rantatie (1000046096), etenkin kun sen linjaus on esitetty kartassa (kuva 4-28). Kaavaselostukseen tulee lisätä päivämäärä, milloin muinaisjäännöstiedon tilanne on tarkistettu muinaisjäännösrekisteristä.

Kaavaselostuksen kartassa (kuva 4-28) on esitetty suunnittelualueella ja sen läheisyydessä sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet. Museo esittää, että kartassa esitetyt muiden kulttuuriperintökohteiden aluerajaukset merkittäisiin karttaan samalla sinisenvihreällä värillä, millä niiden sijainnit on merkitty.

Kaavaselostuksen luvussa 7.5 Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön käsitellään osin kaava-alueella sijaitsevaa torpanpaikkaa Salmela (1000046098). Lukuun tulee lisätä kohteen nimi ja muinaisjäännöstunnus. Muutoin arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu luvussa asianmukaisesti.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa SSAB:n tehdasalueen kaava-luonnoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

1.2.1 Vastine

Lausunnon mukaiset arkeologista kulttuuriperintöä koskevat täydennykset ja päivitykset on huomioitu kaavaehdotuksen selostuksessa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Raahen terästehtaan alue on moderni teollisuusympäristö, joka on alkanut rakentua 1960-luvulla. Alueen rakennuskanta ja rakenteet ovat suurelta osin peräisin 1960- ja 1970-luvuilta, mutta alueella on myös uudempia kerrostumia. Entisen Rautaruukin tehdasalueella eli nykyisen SSAB:n alueella on arvotettu olevan maakunnallisesti merkittäviä historiallisia arvoja (Pohjois-Pohjanmaan liitto: Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015). Ase-

makaavan suunnittelun yhteydessä on laadittu kattava SSAB:n tehdasalueen rajattu rakennushistoria ja rakennusinventointi (AFRY Buildings Finland Oy, 5.4.2023). Yksi selvityksen keskeisiä tuloksia on seuraava:

Teollisuusympäristön yksi erityispiirre on, että alueen rakennetussa ympäristössä on vaikea vetää rajaa siihen, milloin jokin rakennelma on kone tai laitos, jolla on sääsuoja ja milloin kyseessä on rakennus. Karkeasti voidaan rajata, että koneita sääsuojien sisällä ovat varsinaisista tuotantolaitoksista masuuni, harkkovalimo, terässulatto ja valssaamo sekä apurakennuksista kalkkiuuni ja happitehdas. Tuotantolaitoksista sintraamo on oikeastaan ainoa rakennusta muistuttava kohde, joka sekin on suunniteltu täysin tiettyä toimintaa palvelemaan ja sen osista murskaamo ja annostelulaitos ovat enemmän laitteita sääsuojineen. Lisäksi voimalaitos on selkeästi rakennus.

Raahen terästehtaan alueella rakennusinventoinnin aikana tunnistetut arvot ovat pääosin aineettomia ja liittyvät toimintaan ja toimintatapoihin. Rakennettuun ympäristöön sitoutuneita arvoja tunnistettiin hyvin vähän. Tehdasalueen keskeinen aineeton arvo on sen merkityksessä Raahen seudulle. Tästä syystä tehdasalueella oleviin rakennelmiin, koneisiin, laitteisiin tai rakennuksiin ei Pohjois-Pohjanmaan museon puolesta esitetä suojelumerkintöjä.

SSAB:n tehdasalueen asemakaavan luonnosta varten on selvitetty hankkeen vaikutusalueella olevat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Hankkeen vaikutuksia niihin on arvioitu asemakaavaselostuksessa. Valtakunnallisesti arvokkaan Pohjanmaan rantatien osalle uuden 400 kV:n voimajohdon rakentaminen aiheuttaisi vain vähäisiä maisemallisia vaikutuksia nykyiseen verrattuna, koska tiealue on jo voimakkaasti rakennettu. Saloisten kirkon, kellotapulin ja hau-tausmaan osalta hankkeen negatiivisten maisemallisten vaikutusten arvioidaan olevan korkeintaan kohtalaiset. Saloisten vanhan pappilan osalta hankkeen ja asemakaavan vaikutukset tulevat olemaan suuret ja tästä syystä on valmisteltu pappilan rakennusten siirtämistä Saloisten kirkon läheisyyteen. Siirron yhteydessä on varmistettava rakennusten kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen mahdollisimman pitkälle hyvällä ja yksityiskohtaisella suunnittelulla ja dokumentaatiolla.

SSAB:n asemakaavan luonnoksessa on selvitetty myös tehdasalueelta poistuvien toimintojen ja rakennusten aiheuttamia maisemallisia vaikutuksia. Kaavaselostuksessa todetaan, että teollisuusalueen suuren mittakaavan takia yksittäisten rakennusten tai rakenteiden purkamisen maisemalliset vaikutukset ovat vähäiset ja kohdistuvat lähinnä lähialueille.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Raahen SSAB:n tehdasalueen asemakaavan luonnoksesta rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

1.2.2 Vastine

Lausunnot eivät aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.3 Raahen kaupunki, Ympäristövalvonta

Raahen kaupungin ympäristötarkastaja pitää kaavaluonnosta hyvänä ja sen kaavaselostusta kattavana. Selostuksessa ja sen liitteissä on kuvattu selkeästi alueen nykytilaa ja kaavan

mahdollisia vaikutuksia alueen ympäristöön, luontoon ja asutukseen. Kokonaisuutena ja pitkällä aikavälillä tarkasteltuna kaavan mahdollistavalla tehtaan prosessimuutoksella toodetaan olevan ympäristöön ja ilmastoon merkittävä positiivinen vaikutus.

Ympäristötarkastaja katsoo, että kaavaluonnoksessa otetaan hyvin huomioon alueella tehdyn luontoselvityksen tulokset ja pitää luonnoksessa esitettyjä suojaviheralueita hyvänä alueen olemassa olevien luontoarvojen turvaamiseksi. Suojaviheralueet voivat osaltaan myös vähentää tehtaan melu-, pöly- ja maisemavaikutuksia ympäröivään asutukseen.

Ympäristötarkastaja toteaa, että kaavassa annetaan selkeitä määräyksiä alueen pilaantuneen maaperän osalta ja hulevesien hallinnasta, joiden huomioiminen etenkin rakentamisvaiheessa on tärkeää.

Kesällä 2023 tehtävän linnustoselvityksen tulokset tulee ottaa kaavan laadinnassa huomioon niiden valmistuttua.

1.3.1 Vastine

Linnustoselvityksen tulokset on huomioitu kaavaehdotuksen ratkaisussa, kaavamääräyksissä ja kaavan vaikutusten arvioinnissa. Pesimälinnustoselvitys on liitetty osaksi kaavaehdotusaineistoa

1.4 Raahen kaupunki, Maankäyttö ja mittaus

Liikenneyhteys maantielle ja kaavarajaus: Asemakaavarajaus Ak 248 ei ulotu Satamajärventielle. Rauta-ruukin katualueen ja Satamajärven yleisen tien välissä on Raahen kaupungin omistama kiinteistö rekisteritunnus 678-413-38-2 Välikylä. Hiukan yli 100 metrin pituinen osuus haja-asutusalueiden osoiterekisterin mukaista Rautaruukin tietä ei ole katualuetta eikä yleistä maantietä. Asemakaavan osoittama Rautaruukin katualue tulisi ulottua valtion maantielle saakka muun muassa kadunpidon näkökulmasta. Toinen havainto koskee Satamatien katualueen liittymistä valtatie 8:lle. Maantien ja katualueiden risteyksien suoja ja näkemäalueet määritetään niistä erikseen vaaditulle tasolle. Satamatien liittymäjärjestelyt edellyttävät enemmän tilavarausta.

Käyttöyksiköiden ja korttelien erottuminen: Asemakaavassa osoitettava jakautuminen eri käyttötarkoituksiin on hankalaa hahmottaa. Voisiko kuvaustekniikalla vaikuttaa esimerkiksi harmaan värirasterin läpinäkyvyyttä lisäämällä.

1.4.1 Vastine

Koilliskulman katualueen rajauksesta on keskusteltu kaupungin kanssa ja todettu, että liittyminen maantiehen ratkaistaan myöhemmällä kaavoituksella johtuen alueen vireillä ja valmisteilla olevista maankäyttöön vaikuttavista suunnitelmista, joilla voi kokonaisuutena olla vaikutusta maantien liittymiin.

2) ELY-keskuksen kanssa pidetyssä liikennepalaverissa 22.6.2023 todettiin, että Koksaamontien liittymistä valtatiehen 8 on tarkasteltu aikanaan pohjoisemmaksi. Lisäksi alueen suunnittelussa tulee huomioida valtatiehen 8 asema pää-

väyläasetuksen mukaisena pääväylänä. Jatkossa on keskusteltava, miten kehitetään liittymiä niin, että liikenneturvallisuus ja -sujuvuus säilyvät, mutta huomioidaan pääväyläasetuksen vaatimukset. Mainitussa neuvottelussa todettiin, että tässä vaiheessa laadittavaa kaavaa voidaan edistää kaavaluonnoksessa esitellyllä ratkaisulla, mutta tulevaisuudessa asia vaatii omat tarkastelut omana prosessina. Lisäksi liikenneselvitys todettiin riittäväksi.

Kaavakartan värisävyjä on muokattu kaavaehdotukseen luettavuuden parantamiseksi.

1.5 Raahen kaupunki, Rakennusvalvonta

Liikenneyhteys maantielle ja kaavarajaus: Asemakaavarajaus Ak 248 ei ulotu Satamajärventielle. Rauta-ruukin katualueen ja Satamajärven yleisen tien välissä on Raahen kaupungin omistama kiinteistö rekisteritunnus 678-413-38-2 Välikylä. Hiukan yli 100 metrin pituinen osuus haja-asutusalueiden osoiterekisterin mukaista Rautaruukin tietä ei ole katualuetta eikä yleistä maantietä. Asemakaavan osoittama Rautaruukin katualue tulisi ulottua valtion maantielle saakka muun muassa kadunpidon näkökulmasta. Toinen havainto koskee Satamatien katualueen liittymistä valtatie 8:lle. Maantien ja katualueiden risteyksien suoja ja näkemäalueet määritetään niistä erikseen vaaditulle tasolle. Satamatien liittymäjärjestelyt edellyttävät enemmän tilavarausta.

Käyttöyksiköiden ja korttelien erottuminen: Asemakaavassa osoitettava jakautuminen eri käyttötarkoituksiin on hankalaa hahmottaa. Voisiko kuvaustekniikalla vaikuttaa esimerkiksi harmaan värirasterin läpinäkyvyyttä lisäämällä.

1.5.1 Vastine

Koilliskulman katualueen rajauksesta on keskusteltu kaupungin kanssa ja todettu, että liittyminen maantiehen ratkaistaan myöhemmällä kaavoituksella johtuen alueen vireillä ja valmisteilla olevista maankäyttöön vaikuttavista suunnitelmista, joilla voi kokonaisuutena olla vaikutusta maantien liittymiin.

ELY-keskuksen kanssa pidetyssä liikennepalaverissa 22.6.2023 todettiin, että Koksaamontien liittymistä valtatiehen 8 on tarkasteltu aikanaan pohjoisemmaksi. Lisäksi alueen suunnittelussa tulee huomioida valtatiehen 8 asema pääväyläasetuksen mukaisena pääväylänä. Jatkossa on keskusteltava, miten kehitetään liittymiä niin, että liikenneturvallisuus ja -sujuvuus säilyvät, mutta huomioidaan pääväyläasetuksen vaatimukset. Mainitussa neuvottelussa todettiin, että tässä vaiheessa laadittavaa kaavaa voidaan edistää kaavaluonnoksessa esitellyllä ratkaisulla, mutta tulevaisuudessa asia vaatii omat tarkastelut omana prosessina. Lisäksi liikenneselvitys todettiin riittäväksi.

Kaavakartan värisävyjä on muokattu kaavaehdotukseen luettavuuden parantamiseksi

1.6 Fingrid Oyj

Asemakaava-alueetta sivuaa Fingrid Oyj:n Raahen sähköasema sekä 110 kV voimajohdot Pyhänselkä-Raahe (1123) ja Siikajoki-Raahe A (1372). Fingrid on laatinut yleissuunnitelman 110 kV voimajohdon Siika-joki-Raahe C toteuttamisesta vuonna 2019 (ks. www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/siikajoki-raahe). Lausuumme OAS-vaiheesta 28.11.2023.

Fingridin toiminnot jäävät asemakaavan ulkopuolelle. Kaavamateriaalissa todetaan, että kaavaluonnoksessa on huomioitu sähköaseman läheisyys rakennusalojen rajauksessa ja kaavaratkaisu mahdollistaa 110 kV voimajohdon Siikajoki-Raahe C toteuttamisen.

Meillä ei ole huomautettavaa asemakaavan ratkaisusta, mutta kohteen tarkemmassa toteutuksessa ja toiminnassa täytyy ottaa huomioon voimajohdot ja sähköasema, kuten edellisessä lausunnossa toimme esille. Fingridin nykyiset toiminnot ja johtohankkeet on huomioitava myös, koska arvioitavana on merkittävä vaarallisia kemikaaleja valmistava tai varastoiva laitos (T/kem). Lähtökohtaisesti laitoksen sijoituksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon mahdollisten onnettomuuksien vaikutukset (lämpösäteily-, räjähdys-, heite- ja painevaikutukset) pääsähköverkkoon (kemikaaliturvallisuusasetus ja TUKES:n opas Tuotantolaitoksen sijoittaminen).

1.6.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.7 Raahen Vesi Oy

Raahen Vesi Oy toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa SSAB:n tehdasalueen asemakaava (Ak 248) valmisteluvaiheen kuulemisessa.

Kaavoituksen edetessä tulee tarkastella mahdolliset vesihuollon tarpeet asemakaava-alueella ja tarvittaessa merkitä tilavaukset vesihuollon rakentamiselle.

1.7.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.8 Raahe-seura ry

Raahe-seura ry kävi keskustelun SSAB:n tehdasalueen asemakaavan valmisteluvaiheen materiaalista toimikunnan kokouksessa 9.5.2023. Toimikunnan jäsenet olivat tutustuneet kaavamateriaaliin kaupungin internetsivuilla.

Raahe-seura ry:n toimikunnalla ei ole huomauttamista asemakaavan valmisteluvaiheen materiaaliin.

Kiitämme perusteellisesta työstä valmisteluvaiheessa ja toivotamme asemakaavalle ja tehtaalle myötätuulta etenemiseen.

1.8.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi

1.9 Nordkalk Oy Ab

Nordkalk Oy Ab:llä ei ole asiassa lausuttavaa sillä edellytyksellä, että sen toiminta-alueen kaavamerkintänä säilyy T/kem-X -merkinä eikä yhtiön toimintaedellytykset alueella heikkene.

1.9.1 Vastine

Nordkalk Oy Ab:n toiminta-alueelle on osoitettu kaavaratkaisussa T/kem -merkintä

1.10 Raahen Satama Oy

Tiestön ja risteyksien osalta kaavassa tulisi varmistaa riittävän laajat alueet mahdollisten isojen kappaleiden kuljetuksissa satamanosien välillä ja satamien ulosajoreiteillä.

Kaavassa tulisi varmistaa kunnallistekniikan varmistaminen syväsatama-alueelle (vesi, viemäri ja sähkö).

1.10.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi

1.11 Raahen Voima Oy

Raahen Voima Oy:llä ei ole huomauttamista esitettyyn luonnokseen.

1.11.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi

1.12 Siikajoen kunta

Tuotannonmuutokseen liittyen SSAB:lla on vireillä YVA-lain mukainen arviointimenettely Raahen tehtaan 400 kV:n voimajohtohankkeesta. Vaihtoehtoisten voimajohtolinjausten alueet sijoittuvat Raahen kaupungin sekä Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien alueille ja tehdasalueelle sijoittuva sähköasema kaavoitettavalle alueelle. Ympäristövaikutusten arviointiselostus on asetettu nähtäville 13.1.2023 – 13.3.2023 väliseksi ajaksi. Kaavan valmisteluvaiheen yhteydessä ei yhteysviranomaisen ollut vielä antanut YVA-selostuksesta perusteltua päätelmää. Perusteltu päätelmä huomioidaan hankkeen jatkosuunnittelussa.

Kaavalla ei ole suoranaisia vaikutuksia Siikajoen kunnan alueelle. Asemakaavan muutoksesta on tehty laajat selvitykset ja vaikutustenarviointit. Kaavalla mahdollistetaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksien kehittäminen Raahessa ja Raahen seudulla. Siikajoen kunnalla ei

ole lausuttavaa SSAB:n tehdasalueen asemakaavan valmisteluvaiheen materiaalista. Siika-joen kunta on lausunut Raahen tehtaan 400 kV:n voimajohtohankkeen YVA:sta.

1.12.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi

1.13 Telia Finland Oyj

Telia Finland Oyj:llä ei ole huomauttamista SSAB:n tehdasalueen asemakaavan (Ak 248) luonnokseen.

1.13.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi

1.14 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön (L 390/2005) ja maakaasun turvallisen käsittelyn näkökulmasta (VNa 551/2009).

Kaavamuutosalue sijaitsee Tukesin valvonnassa olevan laajamittaisen vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen SSAB Europe Oy, Rautaruukintie 155, Raahen, tehdasalueella. SSAB:n Raahen tehdas on Tukesin valvonnassa oleva Seveso-direktiivin mukainen suuronnettomuusvaarallinen laitos (turvallisuusselvityslaitos). Alueella sijaitsee lisäksi Tukesin valvonnassa olevat Seveso-direktiivin mukaiset suuronnettomuusvaaralliset laitokset (turvallisuusselvityslaitos) Raahen Voima Oy sekä Air Liquide Finland Oy:n tuotantolaitos. Tehdasalueen konsultointivähyke on 1,5 km.

Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella.

Kaavamuutoksessa on huomioitu T/Kem-X merkintä (Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Alueelle saa rakentaa myös prosessiteollisuuteen liittyviä materiaalien käsittely- ja varastointialueita), joka mahdollistaa SSAB:n tehtaan nykyisen ja suunnitellun toiminnan.

Raahen Voiman LNG säiliöiden kohdalle kaavoitetun meluvallin rakentaminen edellyttää mallinnusta meluvallin vaikutuksista mahdollisen LNG vuodon leviämiseen. Mallinnus on toimitettava Tukesille lausuttavaksi ennen meluvallin rakentamisen aloittamista.

Kaavamuutoksessa on huomioitu alueen länsipuolella sijaitsevat tuulivoimalat, joiden lähi-vaikutusalueet sijoittuvat T/kem - tai T-korttelialueelle. Tuulivoimaloiden välittömälle lähialueelle ei ole osoitettu rakennusala. Kemikaaleja käsittelevien tai varastoivien toimintojen ei tule sijoittua tuulivoimaloiden kaatumissäteelle. Alle 500 metrin etäisyydellä on huomioitava mahdollisten heitteiden aiheutuminen voimalan siipien hajoamisesta käytön aikana tai siipiin muodostuneesta jäädästä.

Toiminnanharjoittajan tulee hyvissä ajoin ennen muutoksen yksityiskohtaista suunnittelua tehdä Tukesille hakemus/ilmoitus vaarallisten kemikaalien varastoinnin muutoksesta. Tukes ottaa lupahakemuksen/muutosilmoituksen käsittelyssä kantaa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimusten täyttymiseen. Tukes on vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvova viranomainen.

1.14.1 Vastine

Kaava-alueen itäosan aluevarausten alueelle on määritetty alueita, joille valli voidaan sijoittaa tarkempien selvitysten myötä. Kaavaehdotukseen on lisätty kaavamääräys (ap/e-2), jossa otetaan kantaa LNG-säiliöiden kohdelle rakennettavan meluvallin mallinnustarpeeseen ennen vallin rakentamista lausunnon mukaisesti. Tukesin ohjeistuksen mukaan mallinnus voidaan tehdä vasta, kun vallin yksityiskohdat ovat tiedossa ja vasta tällöin voidaan määrittää tarkka etäisyysvaatimus LNG-säiliön ja meluvallin välillä. Alueen toiminta huomioiden meluvalliin liittyvistä suunnitelmista kuullaan Tukesia.

Aluetta koskevista suunnitelmista kuullaan Tukesia valvovana viranomaisena ja toiminnan muutokselle haetaan tarkoituksenmukaiset luvat hankkeen jatko-suunnittelussa lausunnon mukaisesti.

1.15 Väylävirasto

Kaavoituksessa huomioitavaa

Kaavoitettava alue on teollisuusaluetta, jonka vuoksi meluselvityksiä kaavoituksessa ei tarvita. Tärinän osalta kaavoituksessa on otettava huomioon, että radan läheisyyteen ei pidä kaavoittaa tärinälle herkkää teollisuutta. Väylävirasto muistuttaa, että tärinäntorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinäntorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinäntorjunnan kustannuksiin.

Kaavoitettavalla alueella on merkittävä määrä Väyläviraston kunnossapidettäviä sähkörata-rakenteita ja raiteistoja, joista vain osa on merkitty Ir-alueeksi (rautatieliikenteelle varattu alueen osa ja ohjeellinen rautatieliikenteelle varattu alueen osa). Kyseessä olevalla Ir-merkinällä on ilmeisesti jonkinlainen ohjeellinen ajoyhteysvaraus rautatielle. Kaavakartasta tai -selostuksesta ei tarkasti selviä, mitä sillä halutaan tavoitella tai miksi vain osalla raiteistoa on ko. merkintä.

Väyläviraston omistamia rakenteita asemakaava-alueella on yksittäisiä, esimerkiksi 9561 Kalliolahti alempi, linjamerkki ja 9562 Kalliolahti ylempi, linjamerkki. Näiden rakenteiden toimintojen ja kunnossapidon turvaaminen tulee huomioida kaavassa.

Väyläviraston omistamia siltoja asemakaavahankealueelle ei sijoitu, mutta alueelle johtaville raiteille tai niitä ylittävälle väylälle kyllä. Näiden rakenteiden kunnossapito ja muu hoito tulee ottaa huomioon kaavatyössä.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Onko alueella väyläviraston tasoristeyksiä. Jos on, voisiko kaavassa huomioida tasoristeysturvallisuutta parantavia toimenpiteitä mm. tielinjauksilla.

1.15.1 Vastine

Kaavassa on osoitettu yleismääräys koskien tärinän vaikutuksien huomioimista ja selvittämistä rakennuksia ja teitä suunniteltaessa.

Kaavakartalla on osoitettu alueen merkittävimmät alueen sisäiset raideyhteydet sekä ohjeellisella merkinnällä mahdolliset tulevaisuuden raideyhteydet. Merkintä käsittää Väyläviraston hallinnoiman ra-taosuuden. Yksittäisiä pienempiä pistoraiteita ei ole kaavakartalle osoitettu.

Kaava ei aiheuta muutoksia Väyläviraston omistamiin rakenteisiin. Väyläviraston hallinnoimat radat ja niihin liittyvät rakenteet on osoitettu Ir-merkinnällä.

Kaava-alueen ulkopuolisiin siltoihin ja raideyhteyksiin ei kaavassa oteta kantaa eikä niihin arvioida kohdistuvan kaavan toteuttamisesta vaikutuksia.

Väyläviraston karttapalvelun mukaan kaava-alueelle sijoittuu laituripolkuja ja huoltoteitä, mutta ei tasoristeyksiä.

1.16 Raahen seudun luonnonystävät ry, Raahen alueen lintuharrastajat Surnia ry

Raahen seudun luonnonystävät ry. ja Raahen alueen lintuharrastajat Surnia ry. kiittävät saamistaan lausuntopyyntöistä!

Tarkastelu alueen ulkopuolelle jää Aittalahden vesialueet. Hulevesi selvityksen sivu 6. kuva 4. mukaan Aittalahden alue on happamien sulfidimaiden pitoisuudeltaan todennäköisesti suuri.

Aittalahden vedenlaatu on huolestuttava, kalakuolemia on havaittu mm. tänä keväänä! Vesisistöä ruopattiin n. 15 vuotta sitten. Mutta nyt näyttää siltä, että Lapaluodontien eteläpuoli kasvaa umpeen.

Aittalahden etelärantaan rajoittuu suuri masuunikuona kasa, jonka valumat heikentävät veden laatua!

Raahen kaupungin on lopetettava SSAB:n urakoitsijoiden alueen laajentaminen sillä uusien urakoitsijoiden tarve ei varmaan tule lisääntymään lähivuosina tekniikan muutoksen aikana ja nykyisetkään urakoitsijat eivät palvele jatkuvasti SSAB:ta. Kaupungilla on varattuna muitakin alueita urakoitsijoiden käyttöön, jotka eivät ole luontoarvoiltaan Aittalahden veroisia.

1.16.1 Vastine

Aittalahti sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle. Kaavan pohjoisosaan, Aittalahden suuntaan, on osoitettu suojaviheralue jättämään suojaa. Aittalahden kuormituksen ei arvioida muuttuvan eikä sen tilassa siten arvioida tapahtuvan muutoksia tehtaan muutoksesta tai kaavan toteuttamisesta johtuen. Hulevesien käsittelyllä pyritään minimoimaan Aittalahteen kohdistuvaa kuormitusta

1.17 Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymällä ei ole huomautettavaa

1.17.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi

1.18 Raahen Energia Oy, kaukolämpö ja sähkö

Raahen Energia Oy, sähköverkko ja kaukolämpöverkko lausuu seuraava:

Kaavaluonnokseen varaamme reitin SSAB:n tehdasalueen kautta Raahen satamaan:

- sähkökaapeleille, 110kV ja 20kV

- kaukolämpöputkelle

- valokuidulle.

Reittivarauksen leveys on 6 m.

Reittivarauksella turvataan riittävän sähkön, kaukolämmön ja nopeiden valokuituyhteyksien saanti kaupungin satama/teollisuusalueelle SSAB:n tehdasalueen takana.

Lausunnon liitteenä kartta-aineistoa reitistä.

1.18.1 Vastine

Teknisen huollon reitti on osoitettu kaavaehdotuksessa johtovarauksena

1.19 Raahen Yrittäjät ry

Raahen Yrittäjät ry puoltaa asemakaavan toteuttamista

1.19.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi

2 Mielenpitoet

Asemakaavaluonnoksesta on saatu 3 mielenpidettä.

Jätettyjen mielenpitojen tekstejä on lyhennetty ja muokattu luettavuuden lisäämiseksi. Yksilöiviä tietoja on poistettu, esim. henkilötiedot.

2.1 Yksityinen mielenpito

Esitän asemakaavaan liittyen seuraavan mielenpitoen:

Romuraudan käsittely tehdasalueella lisääntyy tulevaisuudessa kiertotalouden tehostuessa. Vaikka meluohjearvot eivät mallinnusten mukaan ylity, heikentää kierrätysmetallin käsittely alueen viihtyisyyttä. Raahen kaupunki on myös hakannut Tarpion asutusalueen ja tehtaan välisiä suojametsiä.

Romunkäsittelyyn liittyvät toiminnot tulisi sijoittaa kauemmas asutuksesta. Uusi suunniteltu meluvalli ei ratkaise ongelmaa.

2.1.1 Vastine

Terästehtaan toimintaa ohjataan ympäristöluvalla, jonka muutoshakemus on vireillä. Ympäristöluvassa voidaan antaa määräyksiä mm. päästöistä, toiminnan laajuudesta ja niiden vähentämisestä. Luvan myöntämisen edellytyksenä on muun muassa, että toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Melumallinnukseen on tehty ympäristölupaprosessin ja kaavoituksen aikana (päivitys 13.7.2023). Päivitetystä mallinnuksesta on otettu huomioon tehdasalueella tehtävät toiminnalliset muutokset, jotka eivät sisällyneet edelliseen mallinnukseen. Mallinnuksessa määritetään käyttöön jäävien toimintojen ja suunnitellun terässulaton ja nauhavalssaamon aiheuttamat ympäristömelutasot. Lisäksi tässä selvityksessä mallinnetaan toinen kierrätysteräksen käsittely- ja varastointialue lähemmäs satama-alueetta, kierrätysteräksen purkaustoiminnot uudella laiturialueella, poltto- ja kelaleikkaustoiminnot sekä raudan- ja kuonankäsittelytoiminnot (murskaus, piikkaus, pallojunttaus ja lastaus) uuteen sijaintiin. Päivitetty mallinnus on esitetty kaavaselostuksen liitteenä.

Tehtaan toiminnasta aiheutuvat melutasot eivät ylitä ympäristöluvassa lupamääräyksen 53 vaatimustasoa LAeq, 24h 55 dB. Yöajan tavoitetaso 50 dB voi ylittyä pisteessä R3, Väinöläntie 26 ja olla tavoitetasolla pisteessä R4 Annansaarentie 24. Tehtaan toiminnasta aiheutuvat melutasot eivät ylitä tehdasalueen itäpuolella Saloisen alueella (VT8:n itäpuolella) ympäristöluvassa lupamääräyksen 53 vaatimustasoa LAeq,24h 55 dB tai yöajan tavoitetasoa LAeq,22-07 50 dB. Mallinnuksen perusteella todettiin, että valssaamon sykilonilaitteisto nro 1 aiheuttaa yöajan ohjearvon lievän ylityksen reseptoripisteessä R3. Laitteelle on suunniteltava noin 5 dB:n vaimennus, jotta yöajan keskiäänitaso LAeq klo 22-07 pysyy lähimmissä altistuvissa kohteissa alle raja-arvon 50 dB.

SSAB ei ole kuitenkaan tehnyt lopullista päätöstä tehtaan levyvalssaamon toiminnan jatkumisesta tulevaisuudessa tehtaan toiminnan muutoksen jälkeen. Kyseessä olevan melulähteen riittävän tasoiseen vaimennukseen tarvittavat tarkemmat tekniset selvitykset ja suunnitelmat tehdään samassa yhteydessä muiden valssaamon toiminnan jatkumiseen liittyvien suunnitelmien kanssa. Kuonankäsittelyalueen toimintojen melutorjuntaa voidaan mallinnettujen meluvallien lisäksi parantaa tulevaisuudessa meluvallien yksityiskohtaisella suunnitte-

lulla etenkin piikkauksen ja pallojuntauksen osalta. Kierrätysteräksen purkutoimintoja satamassa voidaan vaimentaa laitteistovalinnoilla sekä laitteiden käyntiaikoja tarkastelemalla.

Mallinnusten perusteella kaavaratkaisu on mahdollista toteuttaa niin, että ympäristöluvan lupamääräykset ja melun ohjearvot ovat alitettavissa. Ympäristöluvalla ohjataan toimintaa yksityiskohtaisemmin. Meluvaikutuksia on pyritty kaavalla rajoittamaan mm. suojaviheralueiden osoittamisella, rakennusalojen ja toimintojen luonteen ohjaamisella sekä osoittamalla aluetta, jonne voidaan toteuttaa meluvalli.

2.2 Yksityinen mielipide

Romujen käsittely edelleen laitosten itäisivulle sijoitettu eli Saloisten puolelle, pitäisi olla meren puolella. Tuskin meluaita auttaa kun ei kerran maapenkkeä?

Kaupunki vielä hakkautti omistamistaan maa-alueista metsät niin äänet suoraan Tarpioon koska korkeammalla asuntoalue.

2.2.1 Vastine

Terästehtaan toimintaa ohjataan ympäristöluvalla, jonka muutoshakemus on vireillä. Ympäristöluvassa voidaan antaa määräyksiä mm. päästöistä, toiminnan laajuudesta ja niiden vähentämisestä. Luvan myöntämisen edellytyksenä on muun muassa, että toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Melumallinnukseen on tehty ympäristölupaprosessin ja kaavoituksen aikana (päivitys 13.7.2023). Päivite-tyssä mallinnuksessa on otettu huomioon tehdasalueella tehtävät toiminnalliset muutokset, jotka eivät sisällyneet edelliseen mallinnukseen. Mallinnuksessa määritetään käyttöön jäävien toimintojen ja suunnitellun terässulaton ja nauhavalssaamon aiheuttamat ympäristömelutasot. Lisäksi tässä selvityksessä mallinnetaan toinen kierrätysteräksen käsittely- ja varastointialue lähemmäs satama-aluetta, kierrätysteräksen purkaustoiminnot uudella laituri-alueella, poltto- ja kelaleikkaustoiminnot sekä raudan- ja kuonan-käsittelytoiminnot (murskaus, piikkaus, pallojuntaus ja lastaus) uuteen sijaintiin. Päivitetty mallinnus on esitetty kaavaselostuksen liitteenä.

Tehtaan toiminnasta aiheutuvat melutasot eivät ylitä ympäristöluvan lupamääräyksen 53 vaatimuseroa LAeq, 24h 55 dB. Yöajan tavoitetaso 50 dB voi ylittyä pisteessä R3, Väinöläntie 26 ja olla tavoitetasolla pisteessä R4 Annansaarentie 24. Tehtaan toiminnasta aiheutuvat melutasot eivät ylitä tehdasalueen itäpuolella Saloisen alueella (VT8:n itäpuolella) ympäristöluvan lupamääräyksen 53 vaatimuseroa LAeq,24h 55 dB tai yöajan tavoitetasoa LAeq,22-07 50 dB. Mallinnuksen perusteella todettiin, että valssaamon sykilonilaitteisto nro 1 aiheut-

taa yöajan ohjearvon lievän ylityksen reseptoripisteessä R3. Laitteelle on suunniteltava noin 5 dB:n vaimennus, jotta yöajan keskiäänitaso LAeq klo 22-07 pysyy lähimmissä altistuvissa kohteissa alle raja-arvon 50 dB.

SSAB ei ole kuitenkaan tehnyt lopullista päätöstä tehtaan levyvalssaamon toiminnan jatkumisesta tulevaisuudessa tehtaan toiminnan muutoksen jälkeen. Kyseessä olevan melulähteen riittävän tasoiseen vaimennukseen tarvittavat tarkemmat tekniset selvitykset ja suunnitelmat tehdään samassa yhteydessä muiden valssaamon toiminnan jatkumiseen liittyvien suunnitelmien kanssa. Kuonankäsittelyalueen toimintojen melutorjuntaa voidaan mallinnettujen meluvallien lisäksi parantaa tulevaisuudessa meluvallien yksityiskohtaisella suunnitellulla etenkin piikkauksen ja pallojunttauksen osalta. Kierrätysteräksen purkutointoja satamassa voidaan vaimentaa laitteistovalinnoilla sekä laitteiden käyntiaikoja tarkastelemalla.

Mallinnusten perusteella kaavaratkaisu on mahdollista toteuttaa niin, että ympäristöluvan lupamääräykset ja melun ohjearvot ovat alitettavissa. Ympäristöluvalla ohjataan toimintaa yksityiskohtaisemmin. Meluvaikutuksia on pyritty kaavalla rajoittamaan mm. suojaviheralueiden osoittamisella, rakennusalojen ja toimintojen luonteen ohjaamisella sekä osoittamalla aluetta, jonne voidaan toteuttaa meluvalli.

2.3 Yksityinen mielipide

Hienoa että uudistuva tehdas saisi nopeasti ajantasaisen kaavoituksen. Honganpalossa kiinteistön osaomistajana ja asukkaana olen kiinnittänyt huomiota alueen meluhaittaan. Ilmeisesti tehtaan romunkäsittelystä syntyvä melu on toisinaan kovin voimakasta.

Keskusteluissa useat Honganpalon ja Saloisten asukkaat ovatkin ilmaisseet toivovansa, että romunkäsittely sijoitettaisiin ja järjestettäisiin tehtaalla siten, että meluhaitat vähenisivät. Nykyinen sijainti lähes heti Saloisten kirkon vieressä ei ole hyvä, vaan toivottavaa olisi että melua aiheuttavat toiminnot kuten romunkäsittely sijoitettaisiin kauemmas asutuksesta.

2.3.1 Vastine

Terästehtaan toimintaa ohjataan ympäristöluvalla, jonka muutoshakemus on vireillä. Ympäristöluvassa voidaan antaa määräyksiä mm. päästöistä, toiminnan laajuudesta ja niiden vähentämisestä. Luvan myöntämisen edellytyksenä on muun muassa, että toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Melumallinnukseen on tehty ympäristölupaprosessin ja kaavoituksen aikana (päivitys 13.7.2023). Päivityksessä mallinnuksessa on otettu huomioon tehdasalueella tehtävät toiminnalliset muutokset, jotka eivät sisältyneet edelliseen mallinnukseen. Mallinnuksessa määritetään käyttöön jäävien toimintojen ja suunnitellun terässulaton ja nauhavalssaamon aiheuttamat ympäristömelutasot. Lisäksi tässä selvityksessä mallinnetaan toinen kierrätysteräksen käsittely-

ja varastointialue lähemmäs satama-aluetta, kierrätysteräksen purkaustoiminnot uudella laiturialueella, poltto- ja kelaleikkaustoiminnot sekä raudan- ja kuonan-käsittelytoiminnot (murskaus, piikkaus, pallojunttaus ja lastaus) uuteen sijaintiin. Päivitetty mallinnus on esitetty kaavaselostuksen liitteenä.

Tehtaan toiminnasta aiheutuvat melutasot eivät ylitä ympäristöluvan lupamääräyksen 53 vaatimustasoa LAeq, 24h 55 dB. Yöajan tavoitetaso 50 dB voi ylittyä pisteessä R3, Väinöläntie 26 ja olla tavoitetasolla pisteessä R4 Annansaarentie 24. Tehtaan toiminnasta aiheutuvat melutasot eivät ylitä tehdasalueen itäpuolella Saloisen alueella (VT8:n itäpuolella) ympäristöluvan lupamääräyksen 53 vaatimustasoa LAeq,24h 55 dB tai yöajan tavoitetasoa LAeq,22-07 50 dB. Mallinnuksen perusteella todettiin, että valssaamon sykilonilaitteisto nro 1 aiheuttaa yöajan ohjearvon lievän ylityksen reseptoripisteessä R3. Laitteelle on suunniteltava noin 5 dB:n vaimennus, jotta yöajan keskiäänitaso LAeq klo 22-07 pysyy lähimmissä altistuvissa kohteissa alle raja-arvon 50 dB.

SSAB ei ole kuitenkaan tehnyt lopullista päätöstä tehtaan levyvalssaamon toiminnan jatkumisesta tulevaisuudessa tehtaan toiminnan muutoksen jälkeen. Kyseessä olevan melulähteen riittävän tasoiseen vaimennukseen tarvittavat tarkemmat tekniset selvitykset ja suunnitelmat tehdään samassa yhteydessä muiden valssaamon toiminnan jatkumiseen liittyvien suunnitelmien kanssa. Kuonankäsittelyalueen toimintojen melutorjuntaa voidaan mallinnettujen meluvallien lisäksi parantaa tulevaisuudessa meluvallien yksityiskohtaisella suunnitellulla etenkin piikkauksen ja pallojunttauksen osalta. Kierrätysteräksen purkutoimintoja satamassa voidaan vaimentaa laitteistovalinnoilla sekä laitteiden käyntiaikoja tarkastelemalla.

Mallinnusten perusteella kaavaratkaisu on mahdollista toteuttaa niin, että ympäristöluvan lupamääräykset ja melun ohjearvot ovat alitettavissa. Ympäristöluvalla ohjataan toimintaa yksityiskohtaisemmin. Meluvaikutuksia on pyritty kaavalla rajoittamaan mm. suojaviheralueiden osoittamisella, rakennusalojen ja toimintojen luonteen ohjaamisella sekä osoittamalla aluetta, jonne voidaan toteuttaa meluvalli.